«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»
Н. Рыкунов

Эҥсиэли

2011 с. Тохсунньу
19
күнэ
Сэрэдэ
№6
(10451)

1935 сыл алтыннны 5 күнүттэн төрүттэммитэ • Нам улууһун хаһыата • 1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыҥ хаһыата»

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

Нам селотугар баһаарынай депо тутулларыгар 15 мөл. солк. көрүллүбүт. Тохсунньу 17 күнүгэр СР баһаарынай сулууспатын начальнига Николаев И.Н. Нам а кэлэн селоҕа баһаарынай депо тутуллар сирин, Хамаҕаттаҕа тутулла турар депону көрбүт.

* * *

ОГПН сылы түмүктүүр тэрээһиннэринэн, отчуотунан дьарыктанар. Сүрүн үлэлэригэр олунньуттан киириэхтэрэ. 2010 сылга дьон олорор секторыгар улууска буолбут бары баһаардар 80%-ра тахсыбыт. Тэрилтэлэргэ баһаартан сэрэтэр үлэни ыыта сылдьыахха наада диэн ОГПН начальнига Н.А. Парников эттэ.

* * *

Бу нэдиэлэнэн нэһилиэктэр баһылыктарын отчуоттара түмүктэнэр. Бу нэдиэлэттэн улуус баһылыгын отчуота саҕаланар. Аастыт субуотаҕа нэһилиэктэр баһылыктарын Са а дьыллааҕы елкалара буолбут.

* * *

Тохсунньу 15 күнүгэр Аппаныга 75 миэстэлээх са а оҕо саада үлэҕэ киирбит.

* * *

Быйыл улууска биллиилээх государственнай, политическай деятель И.Е. Винокуров сыла. Тохсунньу 28 күнүгэр кини аатын сүгэр Намнааҕы педколледжка И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылыгар аналлаах үөрүүлээх мунньах буолуоҕа.

* * *

Быйыл улахан болҕомто тыа хаһаайыстыбатыгар, суолу о орууга, тутууга ууруллан, үлэ бу хайысхаларга барыаҕа.

Бэлиэтэннэ В. РЫКУНОВА

Итэҕэл нөҥүө — быыһаныыга

АЙЫЫ ТОЙОММУТ ҮОННА БЫЫҺААЧЧЫБЫТ ИИСУС ХРИСТОС СҮРЭХТЭНИИТЭ

Биһиэхэ, Таҥараны итэҕэйээччилэргэ, Таҥара Уола Иисус Христос бу сиргэ төрөөбүт күнүттэн саҕалаан, Кини олоҕор сыһыаннаах бары бэлиэ түгэннэр — улахан үөрүүлээх, суолталаах күннэр буолаллар.

Ол курдук биир улахан бэлиэ түгэнинэн буолар Айыы Тойоммут Иисус Христос ууга сүрэхтэммит күнэ. Ол суруллар курдук маннык буолбута:

— Ол саҕана Иисус Галилеяттан Иорданҥа кэлбитэ. Кини Иоаннҥа сүрэхтэнэ тиийбитигэр, Иоанн Кинини тохтото сатаабыта: «Мин Эйигиттэн сүрэхтэнэрим сөп этэ, оттон Эн миэхэ кэлэҕин!». Онуоха Иисус эппитэ: «Билигин маннык буоллун. Биһиги туохха барытыгар Таҥара көҥүлүн толоруохтаахпыт». Иоанн онуоха дьэ сөбүлэспитэ. Иисус сүрэхтэнээт, ууттан тахсыбытыгар Киниэхэ Халлаан арыллан биэрбитэ, онно Иоанн көрдөҕүнэ Таҥара Тыына холууп курдук Киниэхэ (Иисуска) түһэн иһэрэ. Дьэ, онуоха Халлаантан: «Бу баар — Мин үтүө көҥүлбүн толорор Тапталлаах Уолум», — диир саҥа иһиллибитэ.

Дьэ, ити курдук, Айыы Тойоммут Иисус Христос Иорданҥа Сүрэхтэммит Күнэ — Халлааннааҕы Аҕабыт — Таҥара бар дьонугар баарын биллэрбит үөрүүлээх улуу күнэ буолар.

Биһиги, Иисуһу сүрэхтээбит Иоанн Сүрэхтээччи аатын сүгэр Намнааҕы православнай приход настоятелэ иерей Павел (Слепцов) уонна приход сэбиэтин чилиэннэрэ биир дойдулаахтарбытын Иоанн Сүрэхтээччи тылынан: «Аньыыгытын билинэн Таҥараҕа эргиллиҥ», — диэн ыҥырабыт.

Приход сэбиэтэ

Билси : са а салайааччы

САҤА НАЧАЛЬНИК — РОМАН СЕДАЛИЩЕВ

2011 с. тохсунньу 3 күнүттэн Нам улууһун ис дьыалатын отделын са а начальнигынан милиция полковника **Седалищев Роман Александрович** ананан үлэлии олорор. Кини 1956 с. Бүлүү улууһугар төрөөбүтэ. Үрдүк юридическэй үөрэхтээх. Ис дьыала органыгар 1976 сылтан үлэлиир. 21 сыл устата хотугу улуустарга араас салайар дуоһунастарга үлэлээбитэ, ол иһигэр 8 сыл устата ис дьыала отделын начальнигынан. Кэнники 10 сыл устата СР ис дьыалатын министерствотын управлениетын, отделын начальнигынан үлэлээбитэ. Кэргэннээх, икки улахан оҕолоох. Араас государственнай уонна ведомственнай наҕараадалардаах, РФ ис дьыалатын министерствотын бочуоттаах сотрудника.

Нэһилиэк баһылыга отчуоттуур

СИРИ ТУҺАНЫЫНЫ БЭРЭЭДЭКТИЭХХЭ

Тохсунньу 17 күнүгэр 5 чаастан 1 Хомустаах кулуубугар нэһилиэк баһылыга Атласов А.П., 2010 сылга дьаһалта уонна нэһилиэк үлэтин отчуота буолла. Мунньахха 80-ча истээччи, пенсиялаахтар уонна тэрилтэ үлэһиттэрэ кэлбиттэр. Нэһилиэккэ ыт, бөх, бэрээдэк боппуруостара ахтылынна. Сүрүннээн сир, ходуһа туһунан киэҥ соҕус кэпсэтии таҕыста. 1917 с. В.И. Ленин сири бааһынайдарга, 1992 с. сири дуулаанан, 2002 с. сири ыалынан, онтон билигин сир боппуруоһа булкуллан хаалла. 1992 сылтан сири дуулаанан үллэрэн ходуһалар «хатанан», күлүүстээх ампааарга кубулуйдулар. Сыл түөрт ыйыгар көҕөрөн ылар ходуһаларбыт ситэ оттоммокко хаалара, сүөһү иитиэн баҕалаахтары мэһэйдиир. Бу боппуруоһу правительство отчуотугар күүскэ туруорустахха табыллар буолла. Үлэ ветераннара кэпсэтиигэ актыыбынайдар, эдэрдэр истээччилэринэн буолаллар, сааһырдахтарына үтүктүөхтэрэ буолуо. Дьаһалта баһылыга Атласов А.П. 2010 с. үлэтин түмүгүн аллара да, үөһэ да халбаҥнаабакка «үчүгэйинэн» сыаналаатылар.

Соҕуруу нэһилиэктэр участковайдара Сысолятин Петр Гаврильевич бэрээдэги кэһиилэр элбээбиттэрин сыыппаранан кэпсээбитин кырдьаҕастар астымматылар. Аныгы үйэҕэ кырдьыгы сирэйинэн кэпсээһин доруобуйаҕа кутталлааҕын федеральнай сулууспалар билэн олордохторо. Ыалбыт оҕотун аатын билбэккэ олорон, үгэспитинэн элбэҕи билиэхпитин баҕарабыт. Иннибитигэр улахан таһымнаах отчуоттары истиэхпит буоллаҕа.

Константин Еремеев
1 Хомустаах

На защите прав потребителя

ОСТОРОЖНО — МОШЕННИКИ !

По иску Управления Роспотребнадзора по РС(Я), 11 октября и 19 ноября 2010 года Якутский городской суд РС(Я) решил признать незаконными действия АБ Сберегательный банк РФ Якутское отделение N 8603 и АКБ «Росбанк» по взиманию комиссии за ведение ссудного счета при исполнении кредитного договора в отношении неопределенного круга потребителей и обязать прекратить такие действия по взиманию комиссии за ведение ссудного счета при исполнении кредитного договора.

По иску Территориального отдела Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе, по состоянию на 09 декабря 2010 года мировой судья по судебному участку N 21 Намского района РС(Я) вынес 6 (шесть) решений о взыскании денежной суммы, неустойки и штрафа, в интересах определенного круга потребителей к индивидуальному предпринимателю Алексееву Ф.Д. за не исполнение договора — заказа поставки строительных материалов.

В связи с этим Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе, являясь уполномоченным федеральным органом исполнительной власти по контролю (надзору) в области защиты прав потребителей может оказать потребителям консультационную помощь в подготовке и направлении искового заявления в суд, кроме того, при рассмотрении судом первой инстанции гражданского дела по защите прав потребителей в соответствии с п. 3 ст. 40 Закона РФ «О защите прав потребителей» Управление может быть привлечено судом к участию в деле или вступить в дело по своей инициативе или по инициативе лиц, участвующих в деле, для дачи заключения по делу в целях защиты прав потребителей.

В ходе судебного процесса, граждане могут обратиться в Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе, по адресу: ул. Эверстова, 10, с. Намцы, по тел. 42-7-34, 430-25 или г. Якутск Управление Роспотребнадзора по РС(Я) по адресу: ул. Ойунского, 9, каб. N 38 г., для получения заключения по делу в целях защиты прав потребителей.

Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе

Бэчээт күнүгэр

БАСТАҚЫ ХАРАҤАЧЧЫ

Тохсунньу 13 күнүгэр СР правительствотын 1 №-дээх дьиэтин Овальнай саалатыгар Бэчээт күнэ бэлиэтэннэ. Сыл устата бэчээт эйгэтигэр басты үлэлээх хаһыаттарга, биирдиилээн журналистарга президент, правительство граннара, государственнай наҕараадалар туттарылыннылар. Көрсүһүүгэ СР правительствотын председателин 1-кы солбуйааччы А.А. Стручков, СР правительствотын председателин солбуйааччы Ф.В. Габышева, президент, правительство аппараатын салайааччы А.С. Николаев кыттыыны ыллылар.

Бэчээт уонна телерадионан биэрии департаменын салайааччы Ф.П. Пестряков ааспыт сыллааҕы үлэни-хамнаһы билиһиннэрдэ, республикаҕа бэчээт сыл аайы сайдан иһэрин, журналистар үлэлэрэ тупсан иһэрин бэлиэтээтэ.

«Кэскил», «Юность Севера» хаһыаттар редактора, Советскай Союз Геройа, телерадиожурналист Н.А. Кондаков кэргэнэ Н.И. Протопопова кэргэнин үлэлэрин түмэн кинигэ о орон таһаартарбытын бэлэх уунна. Телевидение, радио салаатыгар үлэлиир журналистарга Н.А. Кондаков аатынан президент бириэмийэтэ бэрилиннэ.

Быйыл бэчээт эйгэтигэр элбэх улахан дааталар күүтүллэллэр. Ол курдук «Кэскил» хаһыат 75, саха тыллаах хаһыат бастакы нүөмэрэ тахсыбыта 90, «Чолбон» сурунаал 80, «Бичик» кинигэ кыһата 80, Саха сиригэр полиграфическай промышленность төрүттэммитэ 150 сыллара бэлиэтэниэхтэрэ.

Эбиэттэн киэһэ Бэчээт дьиэтин пресс-киинигэр журналистарга министерстволар уонна ведомстволар наҕараадалара туттарылыннылар. Биһиги «Э сиэли» хаһыаппыт корреспондена **Мария Саввинова** «Начальнай уонна орто профессиональнай үөрэхтээһин тэрилтэлэрин үлэтин басты сырдатыы иһин» номинацияҕа наука уонна профессиональнай үөрэхтээһин министерствотын дипломунан уонна сотовай телефонунан наҕараадаланна. Бу диплому, бэлэҕи наука уонна профессиональнай үөрэхтээһин министрэ Ю.С. Куприянов туттарда. Марияны бастакы айар наҕараадатынан, кыайыытынан эҕэрдэлиибит!

В. РЫКУНОВА

Бэчээттэммиккэ эргиллэн...

БЫЙЫЛ ХАЙДАХ ДЬЫЛ КЭЛИЭҐЭЙ?

Айылҕабыт барахсан биһигиттэн тутулуга суох хайдах баҕарар уларыйа-тэлэрийэ турдаҕа, ол да буоллар, саха киһитэ хайдах дьыл кэлиэхтээҕин эрдэттэн таайа, дьыллыы сатыыр идэлээх. Ол сиэринэн мин күн-ый хаамыытынан толкуйдуу, тобула сатыыбын. Баар эрэ табаарыһым Константин Еремеев «Сылыктааһыҥҥа көмө» диэн суругар олоҕуран бэйэм санаабын холбуубун — быйылгы кыһыммыт үксэ тымныы буолла, маннык тымныы сайынын итии буоларын түстүүр, онон, мин санаабар, кураан сайын иһэр, биһиги, намнар, онтон куттаммаппыт, тоҕо диэтэххэ, алаастарбыт ууга баран тураллар, уһун кураан күннэр турдахтарына, алаастарбыт кэм уолан оттуур ходуһа бөҕө тахсыаҕа. Өрүспүт уута кэлэрин курдук кэлэн, өрүс арыыларыгар от бөҕө үүнүөҕэ, ол эрээри былырыыҥҥы курдук уу кэлиэ суоҕа, орто ходуһа уута кэлиэҕэ. Улахан уу сыл аайы кэлэччитэ суох. Мин саныырбынан илин улуустарга кураан буолуоҕа. Кинилэр, хата, биһиэхэ оттуу кэлиэхтэрэ. Онно бэлэмнээх буоларбыт наада. Оттоммотох сирдэрбитин оттоон сирбитин оҥоруохтара, тупсарыахтара турдаҕа.

Г.С. КОКОРЕВ

Тыа сирэ уонна ырыынак

БАСТЫҐНАР КЭККЭЛЭРЭ ХАҐААН ИСТИН

Ааспыт 2010 сыл саҕаланыытыгар биһиги улууспутугар тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын оҥоруунан, батарыынан, астааһынынан-таҥастааһынынан дьарыктанар хаһаайыстыбалар, тэрилтэлэр үлэлэрэ таһаарыылаах, көдьүүстээх буолуутун көҕүлүүр сыалтан номинациялар олохтоммуттара. Ол балаһыанньа быһыытынан «Нам улууһа» МТ дьаһалтата уонна улуус тыатын хаһаайыстыбатын управлениета 2010 сыл түмүгүнэн бастыҥ үлэлээхтэри быһаарбыттара. Онон 2010 сылга дьаныардаах, дьүккүөрдээх, түмсүүлээх, үчүгэй тэрээһиннээх үлэлэринэн бастыҥнарынан аатталаммыттары, номинациялар хаһаайыннарынан буолбуттары билиһиннэрэбит:

1. «Сүөһү аһылыгын бэлэмнээһиҥҥэ бастыҥ тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэтэ» — «Тунал» ХЭТ (дир. О.Е. Борисова, Модут).

2. «Үүтү соҕотуопкалаһыҥҥа бастыҥ ТХПК» — «Хоҥор Биэ» ТХПСИК (предс. З.Е. Степанова, Салбаҥ).

3. «Оҕуруот аһын үүннэриигэ бастыҥ хаһаайыстыба» — «Дайыына» ф-б/х (сал. Н.И. Попова, Бөтүҥ).

4. «Хортуоппуйу үүннэриигэ бастыҥ хаһаайыстыба» — «Кэскил» б-ф/х (сал. А.А. Кузьмин, II Хомустаах).

5. «Бастыҥ бааһынай-фермерскэй хаһаайыстыба» — «Дьулус-97» б-ф/х (сал. М.П. Сивцев, Бөтүҥ).

6. «Бастыҥ сайылык хаһаайыстыбата» — «Тоҥ Бас» сайылык (б/х сал. А.Б. Бережнева — **хаартыскаҕа**).

7. «Бастыҥ ветеринарнай учаастак» — Хатырык нэһилиэгин ветеринарнай учаастага (сэб. И.Н. Докторова).

8. «Бастыҥ үүт тутар пуун» — Маймаҕа пууна (сэб. Л.Е. Обутова).

9. «Арыы астыыр сыах бастыҥ маастара» — «Эрэл» ТХПК Модуттааҕы сыаҕа (сэб. Л.Г. Сергучева).

10. «Бастыҥ үлэһит» — комбикормовай собуот кылаабынай технолога В.Н. Мохначевскай.

11. «Бастыҥ сылгыһыт» — «Борохой» б/х сылгыһыта В.П. Корякин.

12. «Бастыҥ механизатор» — «Эт-Ас» ХЭТ (Хатыҥ Арыы) тракторист-механизатора Д.П. Дьяконов.

13. «Бастыҥ ыанньыксыт» — «Үүнэр» ТХПК ыанньыксыта Н.Е. Копырин.

14. «Бастыҥ ветеринарнай специалист» — 1 Хомустаах учаастагын ветфельдшерэ Н.П. Винокуров.

15. «Бастыҥ тыа хаһаайыстыбатын специалиһа» — II Хомустаах т/х специалиһа Л.Р. Юшкова.

Сыралаах үлэлэрэ сыаналаммытынан улууспут бастыҥ үлэһит дьонун, хаһаайыстыбаларын үрдүк ситиһиилэринэн истиҥник эҕэрдэлиибит. Кинилэргэ үүммүт сылга өссө таһаарыылаах үлэни баҕарабыт. Кинилэр курдук дьулуурдаах, көдьүүстээх үлэлээх хаһаайыстыбалар, тэрилтэлэр, үлэһиттэр өссө да элбии, үксүү турдуннар.

Иннокентий ИВАНОВ

Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат!

БИЭС КИНИГЭ

Партизан нэһилиэгэр олорор Жиркова Матрена Михайловна Учуутал сылыгар, Улуу Кыайыы 65 сылыгар анаан бэйэтин ис санаатынан, оскуолаҕа үлэлээбит коллегаларын, сэрии ветераннарын үйэтитиигэ хас да кинигэ суруйан бэчээккэ таһаарда. Ол кинигэлэр туһунан кылгастык билиһиннэриэхпин баҕарабын.

«Аҕа дойду көмүскэлигэр» (2009 с.). Бу кинигэҕэ Партизан нэһилиэгиттэн Аҕа дойду Улуу сэриитигэр барбыт буойуттар тустарынан сиһилии, наардаан суруллубут: 1 Хомустаах оскуолатыгар үлэлии сылдьан сэриигэ барбыт учууталлар, Ийэ буордарын булан эргиллибиттэр, сэриитгэн уордьаннаах кэлбит буойуннар, туспа сэрии кэнниттэн Партизаҥҥа олохсуйбут ветераннар, аны сэриигэ атын сиртэн ыҥырыллан барбыт 1 Хомустаах нэһилиэгин олохтоохторо, сэрии тулаайахтара, Чурапчы көһүүтүн ветераннара, тыылга үлэлээбит ветераннар испииһэктэрэ. Маннык разделлардаах сиһилии суруллубут кинигэ.

2010 сыл — Учуутал сылыгар бу оскуолаҕа өр сыл история учууталынан үлэлээбит педагогическай үлэ ветерана, сэрии кыттыылааҕа Стручков Семен Никонович архыыбын тилиннэрэн «Ийэ дойдуну көмүскүүр чиэскэ тиксибиппит» тэттик кинигэ таһаартарбыт. Манна сэрии ветерана Аҕа дойдуну көмүскүүр суолларын, сэриигэ баһыран сэттэтэ операцияламмытын туһунан хаалларбыт ахтыыта күн сырдыгар Кыайыы 65 сыллаах үбүлүөйүгэр таҕыста.

Өссө биир тэттик кинигэ 42 сыл педагогическай ыстаастаах, педагогическай үлэ ветерана Кулаковская Матрена Павловна «Олоҕум сэһэнэ» диэн кинигэтигэр бэйэтин олоҕун туһунан оҕолоругар анаабыт суруга уонна Аҕа дойду сэриитин кэмигэр Нам ороҕуонун «Кыһыл Партизан» колхозтаахтарын олохторо, үлэлэрин туһунан ахтыыта күн сирин көрдө. Кинигэҕэ хаартыскалар Матрена Михайловна архыыбыттан туһаныллыбыттар.

«Учуутал бойобуой суола» диэн кинигэтигэр Нам ороҕуонун 1 Хомустаах (Партизан) оскуолатыттан кыттыыны ылбыт, Улуу Кыайыы туһугар олохторун толук уурбут учууталлар тустарынан, уордаах сэриигэ өстөөҕү өһөрсүбүт, ытык иэстэрин төлөөбүт сэриитгэн Кыайыы көтөллөөн кэлэн, эйэлээх олоҕу тутууга үлэлэрин туһунан сэрии кэминээҕи үөрэппит оҕолорун уонна бииргэ үлэлии сылдьыбыт коллегаларын ахтыыларыттан суруллубут.

Оттон «Олох саҕаланар» диэн кинигэтигэр 1966 с. оскуоланы бүтэрбит үөлэннээхтэрин, үөрэппит учууталларын туһунан иһирэх тылынан суруйар. Кинигэҕэ элбэх хаартыска киирбит, кылааһын оҕолоро улаатан ханнык идэни баһылаан үлэлии сылдьалларын, туох ситиһиилээхтэрин, дьиэ кэргэннэрин туһунан суруйаллар. Манна аҥардас биир кылаас оҕолоро, кырдьык даҕаны, араас идэни баһылаан, дойду араас муннугар үлэлии сылдьаллар эбит диэн билэҕин. Ол курдук, Виталий Петрович Артамонов Намибияҕа дипломат быһыытынан үлэлээбитэ, кэлин Чадка үлэлии барар. Бу кылаас оҕолоругар 2 француз тылын учуутала, 2 авиатор, 2 медик, 3 учуутал, 1 хайа инженерэ, 1 экономист, 1 газоинженер, культура үлэһитэ, тутааччы, 2 атыы-тутуу үлэһиттэрэ бааллар. Бу кинигэҕэ киирбит хаартыскалары Матрена Михайловна бэйэтин архыыбыттан туһаммыт.

М. ЕДУКИНА,
Партизан библиотекатын сэбиэдиссэйэ

Биһиги нэһилиэкпитигэр бигэ туруктаах чэбдик олохтоох Жирковтар дьиэ кэргэттэрэ олороллор. Жирковтар — чөл олохтоох, айар талааннаах, таһаарыылаах үлэлээх, өйдөһөн-өйөһөн өр сыл бииргэ олорбут холобур буолар дьоһун-мааны ыаллар.

Биһиги бииргэ үөрэммит үөлэннээхпит, дьиэ аҕа баһылыга Владимир Павлович бу күннэргэ 65 сааһын туолар. Кини дьиэ кэргэн туллар тутааҕа, уопсайа 45 сыл массыына уруулун туппут, 25 сыл тэрилтэҕэ суоппардаабыт, 15 сыл ОДьКХ-ҕа үлэлээбит. Бу үлэлэргэ барытыгар бастыҥ үлэһитинэн, чемпион суоппарынан үтүө суобастаахтык үлэлээн кэллэ. Ол туоһутунан элбэх грамоталар, махтал суруктар, быйыл ОДьКХ 50 сыллаах үбүлүөйүгэр «50 лет ЖКХ Намского улуса» диэн түөскэ анньыллар бэлиэни ОДьКХ министрэ Антоненко наҕараада туттарда.

Владимир Павлович улуустааҕы «Отуу уота», «Туллук хаара» түмсүү чилиэнэ, «Дьүрүл» народнай ансамблга сылдьар, оһуохайдыыт, хоһоонньут. Кини оскуолатыгар анаан айбыт «Оскуолабар» диэн ырыатын үөрэнээччилэр сөбүлээн гимн оҥостон ыллыыллар. Кини ордук патриотическай темаҕа, төрөөбүт дойдутун туһунан ырыа, хоһоон айарын сөбүлүүр. Кэнники кэмҥэ өссө талаана арыллан билиҥҥи кэми дьүөрэлээн олоҥхоҕо холонор буолла. Ол курдук «Аптамабыыл аттаах Уолан Эр Бэрдэ суоппар» диэн олоҥхо дьүһүйүүтэ нэһилиэккэ туруоруллан сэҥээриини ылбыта. Өссө Владимир Павлович айылҕаттан кэрэни дьүһүйэр фотограф. Улуустааҕы, республикатааҕы фотоконкурстарга элбэхтик кыттан кэллэ. «Саха сирэ» хаһыакка 2000, 2002 сс. кини үлэтэ 1-кы миэстэни ылбыта.

Күннэтэ көрөр дьоммут

ЫАЛ — АҔАТЫНАН

Жирковтар дьиэ кэргэттэрэ бигэ туруктаах ыаллар, иллээхтик-эйэлээхтик олорбуттара 44 сыл буолла. Кэргэнэ Матрена Михайловна омук тылын учуутала, СР үөрэҕириитин туйгуна, «Учуталлар учууталлара» бэлиэлээх. Тыа ыалын быһыытынан сүөһүлээх-астаах, дэлэй оҕуруоттаах улахан хаһаайыстыбалаах ыал буолаллар. Кинилэр кыргыттарын, сиэннэрин кыра саастарыттан тыа сирин олоҕун өйдүүргэ, ыарахаттартан чаҕыйбакка, үлэни таптыырга үөрэтэн үлэһит оҥортоотулар. Улахан кыыстара Саргылана Владимировна Нам начальнай оскуолатын учуутала, орто кыыс Ларианда Владимировна куоракка детсад воспитателэ, кыра кыыс Ньургуйаана Владимировна «Сахабулт» тэрилтэҕэ куоракка үлэлиир. Үс кыыс үһүөн асчыт бэртэрэ, хаартыскаҕа түһэрэллэр, өлгөм үүнүүнү олордоллор. көрөллөр-харайаллар. Бигэ туруктаах, чэбдик олохтоох, айыы сиэрдээх Жирковтар дьиэ кэргэттэринэн биһиги киэн туттабыт.

Нэһилиэк бочуоттаах гражданинын, үлэ ветеранын, бииргэ үөрэммит доҕорбутун 65 сааһын туоларынан эҕэрдэлиибит! Тиит мас курдук чиргэл доруобуйаны, дьиэ кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин тапталларыгар уйдаран, чугас дьонун ытыктабылынан арчыланан, үөрүү-көтүү үктэллэнэн, уһун үйэлэнэн, этэҥҥэ сырыт, өссө да айатута тур диэн алгыыбыт.

Бииргэ үөрэммит доҕотторо

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Хайдах олордугут, ыаллар?

ТИЭРГЭММИТИН КИЭРГЭТТИБИТ

Хатыҥ Арыы нэһилиэгэр сыллата ыытыллар «Киэргэн, сыдьаай сырдыгынан — Саҥа дьыл» диэн девизтээх хаар, муус оҥоһугар күрэхтэһии ыытыллара үгэскэ кубулуйда.

Быйыл үүммүт 2011 сылы көрсө, күрэххэ уопсайа 15 ыал кытынна: Аппааныттан 7, Кыһыл Дэриэбинэттэн 4, Граф Биэрэгиттэн 4 ыал. Манна оҕолор кыттыыны ылбыттарын жюри сэҥээрдэ. Хомойуох иһин, быйыл тэрилтэлэр кыттыбатылар, эһиил тэрилтэ салайааччылара дьоннорун көхтөөхтүк кытыннарыахтара диэн эрэнэбит. Жюри тохсунньу 2 күнүгэр сайаапканан оҥоһуктары баран көрдө. Түмүккэ алта бастыҥ дьиэ кэргэн бириистээх миэстэҕэ тигистэ. Ол курдук, 3 миэстэ — Граф Биэрэгиттэн Людмила Васильевна, Николай Никифорович Петровтар, Кыһыл Дэриэбинэттэн Александра Романовна, Павел Гаврильевич Платоновтар.

2 миэстэ — Граф Биэрэгиттэн Константин Семенович Москвитин, Кыһыл Дэриэбинэттэн Евстафьев Григорий Егорович.

1 миэстэ — Кыһыл Дэриэбинэттэн Тамара Ивановна, Петр Наумович Сивцевтэр, Аппааныттан Любовь Ильинична, Григорий Боярович Поповтар бастааннар, сыаналаах бириис хаһаайыттарынан буоллулар.

Маны таһынан бары кыттыбыт ыалларга биһирэбил бириис туттарылынна. «Новогоднее наследие» номинацияҕа М.П., Д.В. Кривошапкиннар, Кыһыл Дэриэбинэ, Аппааныттан «Новогодний символ» — А.Е., В.К. Винокуровтар, «Новогодний этюд» — У.Н., Ф.Э. Сивцевтэр, «Зимняя сказка» — Алеша, Сеня Сивцевтэр, «Вдохновение» — Корчанов Волдумир, «Лучший заяц года» — М.К., П.Н. Оконешниковтар, «Новогодний фейерверк» — А.А., Я.П. Сивцевтэр, Граф Биэрэгиттэн «Оригинальность» номинацияҕа Т.П., П.П.Николаевтар, «Фантазия» Т.И., Е.Е. Колесовтар буоллулар. Номинациялаах ыалга барыларыгар спонсордар бэлэхтэрэ туттарылынна. Конкурс ыытарга көмөлөспүт бары спонсордарбытыгар истиҥ-иһирэх махталбытын тиэрдэбит.

Ол курдук, «Хатыҥ Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыгар Слепцов Ю.И., «Эт-Ас» ХЭТ (сал. Естафьев И.Е.), «Лөгөй» б/х (сал. Бурнашов В.В.), «Энгсиэли» б/х (сал. Винокуров З.И.), «Маис» маҕаһыын (сал. Бугаев С.В.), «Кустук» маҕаһыын (сал. Чирикова Т.В.), «ИП Романова О.И.», «Сэрбэкэ» маҕаһыын (сал. Эверстова Г.Г.), «Мааркыс» такси (сал. Корчанов В.В.), «Маяк» ОСХПК (сал. Макаров В.И.), «Аартык» маҕаһыын (сал. Прокопьев С.К.), «Хатыҥчаан» звукостудия (сал. Мальцев Г.С.).

Н.Д. СИВЦЕВА,
«Хатыҥ Арыы нэһилиэгэ» МТ специалиһа

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

ПЬЕДЕСТАЛ ЧЫПЧААЛЫГАР

Сыл түмүгүнэн, үгэскэ кубулуйбут, спорт бастыҥнарын бэлиэтиир чемпионнар бааллара тохсунньу 13 күнүгэр А. Шестаков аат. сынньалаҥ кииҥнэ ыытылынна. Бу күн 2010 сылга биирдиилээн көрүҥнэргэ бастыҥ көрдөрүүнү ситиспит кус быһый, ат бөҕө дьоммут чиэстэннилэр. Кинилэр улуус баһылыгын I солбуйааччыта Н.В. Слепцов илиититтэн чемпион буолбуттарын туоһулуур сертификаттары, кубоктары туттулар. Маны тэҥэ биэс инбэлиит спортсмен, спорт эйгэтин 10 лидерэ ааттаннылар. Бастыҥнары сынньалаҥ киин ырыанан, үҥкүүнэн эҕэрдэлээтэ. Улуустааҕы спорт, ыччат отделларын, «Энгсиэли-такси», «Эт-ас» тэрилтэлэр көмөлөрүнэн эгэлгэ сүүйүүлээх лотерея оонньонно. Дьоро киэһэни саха эстрадатын сулуһа Лэгэнтэй киэргэттэ.

Алта эркиһи чемпион ортотугар түөрт кэрэ аҥар чиэстэннэ. Олортон Арбын нэһилиэгин олохтооҕо, күн күбэй ийэ, экономист идэлээх Ким Наталья Степановна гиирэ спордугар ситиһиитин иһин киирдэ. Наталья бу көрүҥнэн иккис сылын дьарыктанар. Афанасий Дьячковскай биириһигэр ыытылларыгар көтөҕүүтүн күрэхтэһиитигэр дьахталларга муҥутуур кыайыылаах, Саха сирин норуоттарын 5-с спартакиадатыгар (Өлүөхүмэ) чемпион, ахсынньыга Дьокуускайга буолан ааспыт силовой көрүҥ фестивалыгар муҥутуур кыайыылаах аатын ылбыта. Онон гиирэ көтөҕүүтүгэр СР спордун маастарыгар кандидат. Дьахтар эрэ барыта кыайбат, санаата тохтообот көрүҥэр, Наталья мастардыһыытын ыарырҕатан көспүт. Арбын кулуубугар энтузиаст спортсмен В.В. Иванову кытта эҥэрдэһэн дьарыктанар. Итиэннэ Наталььаҕа улахан өйөбүл кэргэнэ буолар. Эдэригэр туруунан утумнаахтык дьарыктаммыт буолан, сүбэ-ама биэрэн күттүөннээх көмөнү оҥорор. Маны тэҥэ улуустааҕы гиирэ спордун федерацията, чуолаан, А. Дьячковскай, П. Иванов болҕомтолоро улахан оруоллаах. «Улуус уон бастыҥ спортсменыгар ааттаммытым, инники кыайыыларга, хотууларга сирдиир», — диэн улуус күүстээх кэрэ аҥара санаатын үллэстэр. Тохсунньу бүтүүтэ Натальяны Чурапчыга ыытыллар гиирэ федерациятын кубогын иһин күрэхтэһии күүтэр, итиэннэ спорт маастарын нуорматын толоруу курдук үрдүк сорук кэтэһэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

Сүбэ холбуката

КУҺАҒАН ДЬАЙ ЧУГАҺААБАТЫҢ ТУҺУГАР

Били и тэтимнээх олохто үлэ-хамнас үөһүгэр сылдьар төрөппүттэргэ оҕону иитиигэ уустуктар үөскээччилэр. Үгүһү кэпсии, суруйа барбакка эдэр төрөппүттэргэ туһалаах буоллун диэн биһиги өбүгэлэрбит оҕону иитиигэ туттар, туһанар аньыыларын таһаарабыт.

Кэпсэтиигэ сыһыаннаах аньыылар

1. Быдьар тылы са арар- аньыы: уос хараарар.
2. Куһаҕаны са арар - аньыы: бэйэҕэр кэлиэ.
3. Улахан киһиэхэ утары са арар - аньыы: сыыһа элбиэ.
4. Улахан дьон кэпсэтиитигэр орооһор - аньыы: оҕо идэтэ буолбатах.
5. Сааһылаан кэпсээбэт куһаҕан: дьон өйдүө суоҕа.
6. Иһиллэр гына са арбат куһаҕан: мөлтөх оҕо идэтэ.
7. Кэпсэтэри сатаабат куһаҕан: кэпсэтэр киһи сайдар.

Үлэҕэ сыһыаннаах аньыылар

1. Сүрэҕэлдьиир - куһаҕан: сүрэҕэ суох буолуо .
2. О орору кэмигэр о орбот - куһаҕан: сыылба киһи буолуо .
3. Үлэни ситэри о орбот - куһаҕан: мөлтөх киһи буолуо ;
4. Үлэни буоллун-хааллын диэн о орор куһаҕан: туһата суох.
5. Үлэҕэ болҕомтону уурбат - куһаҕан: үлэни кыайыа суоҕа.
6. Үлэттэн куотунар куһаҕан: сүрэҕэ суох буолуо .
7. Үлэни сирэр - куһаҕан: мөлтөх киһи идэтэ.

Төрөппүт оҕону кытта сыһыаныгар аньыылар

1. Аҕа, ийэ этэрин истибэт - куһаҕан: мөкү киһи буолуо .
2. Аҕаттан, ийэттэн сүбэлэппэт - куһаҕан: төрөппүт сүбэтэ туһалаах.
3. Төрөппүтү үөҕэр, ыыстыыр - аньыы: мөкү киһи буолуо .

Та ныыга сыһыаннаах аньыылар

1. ЫҺыллаҕастык та нар - куһаҕан: дьай сыстыа.
2. Бачыы ка эбэтэр атын быа сөллө сылдьар буоллаҕына - куһаҕан: сымыйаччы буолуо .
3. Та аһы наар киттитэр - куһаҕан: чанчарык дьон ахсааныгар киирсиэ .
4. Атын киһи та аһын кө үлэ суох кэтэр - аньыы: майгы-сигили алдьанар.
5. Ис та аһы мээнэ быраҕар - аньыы: куту куотар.
6. Атын киһи сыыһа та на сылдьарын эппэт - аньыы: киһи сыһата бэйэҕэр көһөр.
7. Бэргэһэни эргитэ оонньуур, бэргэһэни тэбиэлиир - аньыы: өй аҕыйыыр.

Ыраастаныыга сыһыаннаах аньыылар

1. Сарсыарда сууммат - аньыы: күн ыраахы сөбүлүүр.
2. Баттаҕы, ты ыраҕы мээнэ быраҕыллыбат, чөкө хомуллуохтаах.
3. Түбэһиэх силлиир-хахтыыр - аньыы, бэйэ биһиллиэ .
4. Сиппиири, тэрээпкэни көстөр сиргэ быраҕар - аньыы: киһи кистэлэ ин кыайан туппаккын.
5. Киргэ наар биһиллэр (сиргэ-буорга үлэлииртэн атын) аньыы: кир куһаҕан киһиэхэ сыстар.

Бэлэмнээтэ Мария САВВИНОВА

БАСТЫҢ УОЛАТТАРЫ КЫТТА КӨРСҮҺҮҮ

Тохсунньу 12 күнүгэр, улуус баһылыгын елкатын иннинэ, улуус баһылыга А.И. Ильин, баһылык бастакы солбуйааччыта Н.В. Слепцов үөрэнээччилэри — бастыҥ уолаттары кытта көрүстүлэр. Бу көрсүһүү сүрүн сыалынан улуус сайдыытыгар уол оҕо оруолун туһунан билиһиннэрии, өйдөтүү буолар. Улуус баһылыга А.И. Ильин кыра эрдэҕиттэн кыһалҕалаахтык улааппытын, бэйэтин өйүнэн, үлэтинэн-хамнаһынан үрдүк дуоһунастарга тахсыбытын эттэ. Билиҥҥи үйэҕэ үрдүк үөрэхтээх, элбэхтик үлэлиир киһи эрэ үчүгэй олохтоох буолуоҕун оҕолорго тоһоҕолоон бэлиэтээтэ. Улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов оҕо сааһа эмиэ кыһалҕалаахтык ааспыт, ол гынан баран, бэйэтин дьулуурунан үөрэхтэнэн, спордунан утумнаахтык дьарыктанан улуус баһылыгын солбуйааччытыгар тиийэ үүммүт. Көрсүһүүгэ кыттыыны ылбыт үөрэх управлениетын начальнигын солбуйааччы Н.Г. Парников ким да көмөтө суох, бэйэтин кыаҕынан барытын ситиспитин иһитиннэрдэ.

Улуус салайааччылара оҕолорго билиҥҥи үйэҕэ ситиһиилээх буоларга киһи бэйэтин дьоҕурунан, дьулуурунан тиийиэхтээх диэн бигэ өйдөбүлү тиэртилэр, спордунан утумнаахтык дьарыктанарга, үөрэхтэригэр кыһаналларыгар, күннээҕи режими тутуһалларыгар, күүстээх санаалаах буолалларыгар сүбэлээтилэр. Оҕолор бу көрсүһүүттэн элбэҕи билэн, инники олохторугар көмө буолар үчүгэй өйдөбүлүлэри ылан тарҕастылар.

В. РЫКУНОВА

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

КӨХТӨӨХТӨРҮН КӨРДӨРДҮЛЭР

Ааспыт сыл ахсынньы 18-19 күннэригэр Намҥа комплекснай спартакиада 3 көрүҥэ буолан ааста. Мас-рестлинг көрүҥэр барыта 12 хамаанда кытынна. Түмүгэр 1-кы миэстэ — Хатыҥ Арыы, 2-с миэстэ — НПК, 3-с миэстэ — Хамаҕатта хамаандата ылла.

Биирдиилээн Хатыҥ Арыыттан киирсибит дьону көрдөххө маннык: 56 кг — Чупров Леня — 3-с м., 62 кг — Слепцов Владимир — 3-с м., 68 кг — Евстафьев Айал — 1-кы м.,74 кг — Готовцев Егор — 2-с м., 82 кг — Парников Иван — 5-с м., 90 кг — Собакин Алексей — 1-кы м., 90 кг үөһэ — Доромонов Иван — 3-с м.

Ветераннарга: 65 кг — Ощепков Егор — 6-с м., 75 кг — Саввинов Афанасий — 4-с м., 85 кг үөһэ — Протопопов Гаврил — 2-с м., 85 кг — Софронов Александр — 2-с м.

Саахымакка эмиэ 12 хамаанда кытынна: 1-кы миэстэ — Хамаҕатта, 2-с миэстэ — Нам, 3-с миэстэ — Хатыҥ Арыы ылла.

3-с дуоскаҕа Новгородов Борис — 2-с миэстэ, 4-с дуоскаҕа Жиркова Туяра — 1-кы миэстэ, 5-с дуоскаҕа Эверстова Анисия — 1-кы миэстэ ыллылар.

Национальнай ыстаныы көрүҥэр 11 хамаанда күөн көрүстэ: 1-кы миэстэ — НПК, 2-с миэстэ — Хамаҕатта, 3-с миэстэ — 1 Хомустаах, 4-с миэстэ — Хатыҥ Арыы.

Хатыҥ Арыы чиэһин Марков Тимур, Яковлев Роман, Овчинников Иннокентий баран көмүскээтилэр. Аны хапсаҕай көрүҥэр күрэх ыытыллыахтаах. Хамаандалары тэрийэн Иннокентий Ионович Софронов, Хатыҥ Арыы дьаһалтатын спортинструктора, илдьэ сырытта.

Н.Д. СИВЦЕВА
Аппааны

Учуутал — уус чулуута

УЧУУТАЛ УЛАХАН СУОЛА

«Наҕыллык, намчытык туттаҥҥын,
Нарыннык, сылаастык, көрөҥҥүн
Кылааска үөрэтэ киирэргин,
Кэтэһэр буоларбыт мэлдьитин»

Бу тыллары таптыыр учууталыгар Дураева Анисия Гаврильевнаҕа «кып-кыра, хап-хара», кылгас кыргыылаах баттахтаах, 1951 сыллааххаа үөрэппит кырачаан Анята, билигин бэйэтэ пенсияҕа олорор Гуляева Анна Егоровна анаан суруйбута.

«Мин уруккута Арҕаа Хаҥалас оройуонугар, кэлин Өктөмҥө холбоммут III Малтааны нэһилиэгэр 1920 сыллааххаа төрөөбүтүм», — диэн автобиографиятын саҕалыыр Анисия Гаврильевна. 90 саастаах Анисия Гаврильевна олоҕун сүрүн оҥкула — хамсаныы, үлэлии-хамсыы, хаамасиимэ сылдьыы. Хаар маҥан баттахтаах, бэрт сэргэх сэбэрэлээх, күн-дьыл уларыйыытынан көрөн сөрү-сөпкө таҥныбыт муодунай аҕам саастаах дьахтары, билигин даҕаны бэрт чэпчэкитик хаама сылдьарын Нам олохтоохторо үгүстүк көрөллөр, дириҥник убаастыы саныыллар.

Анисия Гаврильевна учуутал уустук суолугар 1942 с. үктэммитэ. Төрөөбүт дойдутун I Дьөппөн оскуолатыгар 5-7 кылаастарга саха тылын уонна физкультураны үөрэппитэ. Кырдьаҕас учуутал Аҕа дойду сэриитин үс сылын биир да күн сынньалаҥа суох үлэлээн, 1945 с. ыам ыйын 9 күнүн хайдах көрсүбүтүн маннык ахтар: «Ол күн олус чуумпу, сырдык, сылаас күн буолбута. Мин Малдьаҕар сэттэ кылаастаах оскуолатыгар нуучча тылын үөрэтэ сылдьыбытым. Ол дьикти сарсыарда бастакы уруогум суох этэ, ону туһанан мыраан тэллэҕэр ыттан, күөрэгэй, араас чыычаах ырыаларын истэ олордохпуна, кыра кылааска үлэлиир Ира Сакердонова тахсан кэккэлэһэ олорунан кэбиспитэ. Иккиэн дьикти күнү сөҕө-махтайа сэргээн көрбүппүт. Ол олордохпутуна декреккэ сылдьар Елена Варламова биһиэхэ дабааны дабаан диэбэккэ тахсан кэлэн, тыын ыла-ыла кэмниэ-кэнэҕэс: «Кыайыы буолбут! Почтаҕа телефонограмма кэлбит», — диэн соһуппута. Онтон биһиги итэҕэйэритэҕэйбэт икки ардынан сиэттиспитинэн мыраааны таҥнары сүүрэн түспүппүт». Түөрт сылы быһа сэллээбэккэ ааспыт сэрии бүппүтүн, тугунан да кэмнэммэт үөрүүлээх түгэни билиҥҥи кэм эйэлээх олох дьоно оччотооҕу кэм тыыннаах туоһуларын ахтыыларыттан эрэ долгуйа, уйадыйа ааҕабыт.

Анисия Гаврильевна аҕата Белолюбскай Гаврил Семенович былыргы үйэ киһитэ диэтэххэ, улахан үөрэхтээх нууччалыы-сахалыы холкутук саҥарар сберкасса үлэһитэ эбит. Ол иһин Анисия кыра эрдэҕиттэн үөрэххэ тардыһыылаах. Хас да сыл учууталлаабыт уопуттаах кыыс 1946 с. Дьокуускайдааҕы пединститутка үөрэнэ киирбитэ. Ол сылдьан уоттаах сэрии будулҕанын туораан арминяттан этэҥҥэ эргиллибит Нам уолун Дураев Дмитрий Гаврильевиһы көрсөн, сөбүлэһэн, сүрэхтэрин холбоон ыал буолбуттара. Дмитрий Гаврильевич учуутал да буоллар, салайар партийнай үлэҕэ анаммыта. Эдэр ыал хас да сыл хоту үлэлээн бараннар, 1951 с. Намҥа көһөн кэлбиттэрэ. Анисия Гаврильевна учуутал буолан тэлэн ааспыт киэҥ суолун бэлиэлэрэ - үөрэппит оҕолоро. Кыра кылаас оҕолоругар маҥнайгы учуутал мөссүөнэ үтүө холобур буоларын үгүс киһи билэр. Анисия Гаврильевна үөрэппит оҕолоругар нууччалыы эттэххэ «идеал» буолбут учууталлартан биирдэстэрэ. Ол курдук кини бэйэтин идэтин батыһан учуутал буолбут бэрт элбэх үөрэнээччилэрдээх. Аҥардас Нам начальнай оскуолатыгар кини үөрэппит үс көлүөнэ учууталлар бэрэстэбиитэллэрэ баалларр: Гуляева А.Е., Дьяконова М.М., РФ үөрэҕириитин туйгуннара, Карамзина М.В., Саха республикатын үөрэҕириитин туйгуна. Ону таһынан Нам улууһугар бэркэ биллэр учууталлар: РФ үөрэҕин туйгуна, РФ үтүөлээх учуутала, Сорос бириэмийэ хас да төгүллээх стипендиата Новгородова М.Ф., СР үөрэҕириитин туйгуннара Макарова К.И., Санникова Ф.А., педагогическай наука кандидата Сабарайкина Л.М., НПК преподавателэ Румянцева Т.В. уо.д.а. кини үөрэппит оҕолоро.

Анисия Гаврильевна кырдьар сааһыгар үөрэппит ыччаттара умнубаттарын, үөрэ-көтө көрсөллөрүн, куруук сибээстэһэллэрин астынар. Киэн туттар үөрэнээччилэрэ: СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Суорун Омоллоон аатынан Саха государственнай опера уонна балет театрын директора Местников Г.Г., тыа хаһаайыстыбатын чинчийэр институтун научнай сотрудника Сивцева Е.Х., ДьГИТИ доцена Горохов Г.И., старшай прапорщик Новгородов В.Н. уо.д.а.

Анисия Гаврильевна дьылҕа хаан ыйааҕынан анаммыт улахан оҕо кимиэхэ баҕарар үтүө холобур буолар. 8 сааһыттан төгүрүк тулаайах хаалбыт, норуот былааһын эрэ көмөтүнэн үөрэнэн киһихара буолбут. Кэргэнинээн Дмитрий Гаврильевичтыын 6 оҕолонон, 40 сыл устата эйэ-дэмнээхтик ытык-мааны ыал буолан олорбуттара. Кэргэнэ олохтон туораабытын кэннэ Анисия Гаврильевна оҕолорун уҕараабат тапталларынан, истиҥ сыһыаннарынан бигэнэн толору дьоллонон олорор.

Анисия Гаврильевна, Эйигин, педагогическай үлэ уонна тыыл ветеранын, «1941-1945 сыллардаах Аҕа дойду сэриитигэр үлэҕэ килбиэнин иһин» мэтээл кавалерын, «Учууталлар учууталларын», улуус Ытык киһитин 90 сааскын туолбуккунан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит! Этэҥҥэ сылдьан, 100 сааскын сүүһүөҕүҥ үрдүгэр сэгэччи хааман көрсөргөр баҕарабыт.

Л.М. ПОЛЯКОВА,
улуустааҕы үөрэх музейын сэбиэдиссэйэ,
1991-2007сс. Нам начальнай оскуолатын завуһа

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

ХОМУСТААХТАР ЭМИЭ СӨХТӨРДҮЛЭР

Ааспыт сыл аахан эрдэҕинэ оҕо аймаҕы — үүнэр ыччаты билиигэ-көрүүгэ, кэрэҕэ-сырдыкка уһуйар, кэскили түстүүр дьоһун аналлаах 1 Хомустаах нэһилиэгин бары иитэр-үөрэтэр тэрилтэлэрэ «Учуутал сылын» түмүктүүр киэҥ программалаах тэрээһини күнү быһа олус сэргэхтик, көхтөөхтүк тэрийэн ыыппыттара.

Бу күн бастакы аҥарыгар «Хомустааҕым кэскилэ» диэн научнай-практическай конференцияны секцияларынан, элбэх үөрэнээччини кытыннаран, оҥорбуттара. Онно оскуола учууталлара, үөрэнээччилэрэ араас киэҥ ис хоһоонноох дакылааттары иһитиннэрбиттэрэ.

Күн иккис аҥарыгар оскуола уонна «Сайдыы» оҕо эстетическэй киинин иһинэн үлэлиир куруһуоктарга дьарыктанар оҕолор эгэлгэ, тупсаҕай оҥоһуктарын быыстапкатын олохтоох культура киинин дьиэтигэр туруорбуттарын ыҥырыылаах ветеран учууталлар, төрөппүттэр олус сэргээн, кэрэхсээн көрбүттэрэ-истибиттэрэ.

Ол кэнниттэн үөрүүлээх түмсүүгэ бастыҥ үлэлээх учууталларга, иитээччилэргэ, иитэр-үөрэтэр тэрилтэлэри көрөр-харайар үлэһиттэргэ СР үөрэҕин министерствотын, улуус үөрэҕин управлениетын, СР учууталлар квалификацияларын, идэлэрин үрдэтинэр институтун, «Нам улууһун», «Хомустаах 1-кы нэһилиэгэ» МТ дьаһалталарын наҕараадаларын, махтал суруктарын уонна нэһилиэк иһинээҕи тэрилтэлэр уонна дьаһалтата олохтообут номинацияларыгар ааттаммыттарга сертификаттары мустубут дьон дохсун ытыс таһыныыларын уонна күүрүүлээх музыка доҕуһуолунан нэһилиэк баһылыга А.П. Атласов, оскуола директора А.М. Колесов, «Сайдыы» оҕо киинин директора А.Н. Ушницкая, тэрилтэлэр салайааччылара туттартаабыттара.

Нэһилиэк баһылыга Александр Павлович Федор Иванович Новгородовка «Нэһилиэк Ытык киһитэ» буолбутун, Акулина Ильинична, Семен Семенович Колесовка нэһилиэк «Бочуотун кинигэтигэр» киллэриллибиттэрин туоһулуур документтэри туттарбыта. Онтон ветеран учуутал Ф.Я. Федотоваҕа «СР үөрэҕин бочуоттаах ветерана» аат ингэриллибитин туһунан иһитиннэрбиттэрэ.

Номинациялар кыайыылаахтарынан: «Бастыҥ үөрэх тэрилтэтэ» ааты 1 Хомустаах орто оскуолата (дир. А.М. Колесов); «Чулуу педагог» — Д.Т. Софронов; «Бастыҥ иитэр тэрилтэ» — «Сайдыы» оҕо киинэ (дир. А.Н. Ушницкая) ааттаммыттара..

Бу күн үөрүүлээх түһүмэҕинэн, 1 Хомустаах оскуолатыгар уһун кэмнэ физика учууталынан, пионердар дьиэлэригэр «Кустук» фотостудия салайааччытынан ситиһиилээхтик, үтүө суобастаахтык үлэлээбит Сивцева Светлана Семеновна үтүө аатын үйэтитэр сыаллаах «Учуутал сылынан» сибээстээн «Сайдыы» оҕо айымньытын дьиэтинэн биллэриллибит «Мин төрөөбүт дойдум» диэн фотоконкурс кыайыылаахтарыгар кини аатынан бириистэри туттарыы церемонията буолбута. Бириистэри Светлана Семеновна оҕолоро уонна чугас аймахтара олохтообуттар. Кыайбыттарга сыаналаах бириистэри, дипломнары Светлана Семеновна кыыһа Сардаана Прокопьевна Николаева туттартаабыта.

«Учуутал сылын» түмүктүүр тэрээһин өссө биир олус кэрэхсэбиллээх түһүмэҕинэн орто оскуола (дир. А.М. Колесов, завуч Е.П. Охлопкова) уонна «Сайдыы» оҕо айымньытын дьиэтин (дир. А.Н. Ушницкая) коллективтарын тэрийиилэринэн, үгүс сыраларынан, кыһамньыларынан суруллан таһаарыллыбыт ветеран учууталлар олохторун, үлэлэрин сиһилии сырдатар кинигэлэр сүрэхтэниилэрэ, тустаах учууталга туттарыллыылара буолбута. Ветераннар бу тосхойбут түгэнтэн, сүрэхтэн бэриллибит бэлэхтэн олус да долгуйбуттара, үөрбүттэрэ.

И. ИВАНОВ

ИҺИРЭХ ТЫЛААР

Ил Түмэн Государственнай Мунньах народнай депутатын, «Колми-95» САО генеральнай директорын, Нам улууһун бочуоттаах гражданинын, убаастабыллаах **НИКОЛАЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ РУМЯНЦЕВЫ** 50 сааскын туолбут үбүлүөйүгүнэн истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эн төрөөбүт улууһуҥ туһугар туох баар кыһамньыгын ууран туран көмөлөһөргүн үрдүктүк сыаналыыбыт уонна киэн туттабыт. Баҕарабыт тустаах уонна общественнай үлэҕэр өссө үрдүк ситиһиилэри, тус бэйэҕэр, дьиэ кэргэҥэр дьолу-соргуну, төрөөбүт улууһуҥ, республиканы сайдарын туһугар өссө да таһаарыылаахтык үлэлии турыҥ! Биһиги хаһыаппыт редакциятын кытта ыкса сибээстээхтик үлэлииргэр, өрүү өйүүргэр улахан махталбытын тиэрдэбит, ол быйылгы үбүлүөйдээх сылбытыгар редакция Бочуотун кинигэтигэр киирбитиҥ да элбэҕи этэр.

Эҕэрдэни кытта «Эҥсиэли» хаһыат редакциятын коллектива

Убаастабыллаах **НИКОЛАЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ РУМЯНЦЕВ**, СР Ил Түмэн Государственнай Мунньаҕын депутата, «Колми» ООО компания генеральнай директора, күн сирин көрбүтүҥ үйэ аҥардаах өрөгөйдөөх үөрүүгүнэн сахалыы саҥалыы иэйиилээх эҕэрдэ!

Баҕарабыт Эйиэхэ, күндү киһибитигэр, тыйыс кытаанах, чиргэл доруобуйаны, өрө далааһыннаах, таһаарыылаах үлэни, депутатскай үлэҕэр оҥоһумтуолах ситиһиини, дьиэ кэргэҥнэр толору-ситэри дьоллоох-соргулаах олоҕу!

Бары үтүөнү-кэрэни кытта «Айан-Транс» ООО коллектива

Күндү ийэбитин, балтыбытын, эдьиийбитин **ДЬЯКОНОВА ГАЛИНА ДАНИЛОВНАНЫ**, «Суһал көмө» үлэһитин, 60 саанын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнэн истиҥник эҕэрдэлиибит! Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, үлэҕэр ситиһиини!

Винюкуровтар, Баишевтар

Күндүтүк саныыр дьүөгэбитин, оскуолаҕа бииргэ үөрэммит табаарыспытын, Саха сирин доруобуйатын харыстабылын туйгунун, үлэ ветеранын **ГАЛИНА ДАНИЛОВНА ДЬЯКОНОВНЫ** 60 сааскын туолар дьоһун-мааны үбүлүөйүгүнэн ис сүрэхтэн үөрэ-көтө, истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эн талан ылбыт эмчит идеҕэр элбэх сыл эҥкилэ суох үлэлээн күн бүгүнүгэр дылы үлэ үөһүгэр сылдьаргыттан, иллээх дьиэ кэргэн көмүс биһигэр 3 оҕону, 1 сиэни араҥаччылаан атахтарыгар туруорбуккуттан, киэҥ-холку майгылаах эйэлээх кэргэн буоларгыттан үөрэбит, киэн туттабыт. Баҕарабыт күндү киһибитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьоллоох олоҕу, күүстээх санааны, кырдьар диэни билиммэккэ, өрүү үөрэ-көтө сылдьаргар, уһун үйэлэнэргэр, күөстүү оргуйар үлэ-хамнас ортотугар сылдьаргар.

Нам орто оскуолатын 1968 с. бүтэрбит 10 «б» кылаас выпускниктара

Күндү **НИКОНОВА АЛЕКСАНДРА ЕГОРОВНАНЫ**, 2N-дээх «Кустук» оҕо саадын иитээччитин, 50 сааскын туолбут үөрүүлээх күҥҥүнэн истиҥ санааттан тахсар иэйиилээх эйэҕэс тылбытынан эҕэрдэлиибит!

Эн таптыыр идеҕинэн «Кустук» оҕо саадыгар туох баар күүскүн-уоххун, иитээччи быһыытынан билиигин-көрүүгүн, сыраҕын оҕолору иитиигэ-үөрэтиигэ биэрэн эҥкилэ суох үтүө суобастаахтык үлэлии-хамсыы сылдьаргынан туттабыт. Эн истиҥ, сэмэй майгыҥ, амарах дууһаҥ, үлэҕэ бэриниилээх буолууҥ, дьоҥҥор сылаас сыһыаныҥ биһиэхэ мэлдьи үтүө холобур буолар. Баҕарабыт үтүө доруобуйаны, үгүс түбүктээх үлэҕэр үрдүк ситиһиилэнэ тур, үөрүүнү-көтүүнү, баҕарбытыҥ барыта баар буоллун, туппутуҥ барыта табыллыннын. Чугас дьонуҥ сылаас сыһыана олоххун уһаттын, үөрүүгүтүн үксэттин диэн сахалыы алгыспытын аныыбыт!

Эҕэрдэни кытта иитиллээччиҥ Кэрэчээнэ уонна төрөппүттэрэ

Тапталлаах аҕабытын, быраппытын **АММОСОВ КИР ЕГОРОВИҺЫ** 50 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйүгүнэн ис сүрэхпититтэн итииитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт күн сирин бары үтүөтүн, кэрэтин, айар-тутар үлэҕэр үрдүк ситиһиилэри. Баҕарабыт өссө да дьоныҥ-сэргэн ортотугар этэҥнэ сылдьан күүс-көмө буоларгар, ыра санааларыҥ олоххо киирэригэр. Ыарыы ыалласпатын, эрэй эҥэрдэспэтин, хомолто холбоспотун диэн алҕаатахпыт буоллун.

Бары үтүөнү кытта оҕолоруҥ Кира, Лена Аммосовалар, дьоноҥ Старостиннар, Корякиннар, Семеновтар, Слепцовтар

Убаастабыллаах **БУГАЕВА АЛЕКСАНДРА ЕГОРОВНА**!

Эйиэхин күн сирин көрбүтүҥ үйэ аҥардаах өрөгөй-талаан үөрүүлээх күнүнэн истиҥ-иһирэх эҕэрдэ тиэрдэбит!

Үлэҥ өссө үүнэ-төллө, тупса турдун, дьон-сэргэ махтала эргиччи көтө сырыттын, доруобуйаҥ энчирээбэтин-кэбирээбэтин, олоҕуҥ уйгуланнын, ыччатыҥ ыраланнын диэн алгыыбыт!

«Айан-Транс» ООО коллектива

Протокол проведения открытого аукциона №3 от 17.01.2011г.

Состав Единой комиссии МО «Намский улус» определен распоряжением Главы улуса № 660-р 09.06.2008: Председатель Единой комиссии: Слепцов Николай Владимирович Секретарь Единой комиссии Чирикова О.Р. Заседание проводится в присутствии 4 членов Единой комиссии. Кворум имеется. Комиссия правомочна. Аукционистом выбран член комиссии Чиркова Г.Н.

1 Сведения о месте, дате и времени проведения аукциона:

17.01.2011 г с. Намцы ул. Октябрьская,1 каб. Актовый зал. 15 час 00 мин.

2. Предмет открытого аукциона: оказание услуг по открытию и расчетно-кассовому обслуживанию счетов уполномоченного органа Администрации Намского улуса для учета средств по выплате наличных денег, средств, поступающих во временное распоряжение и средств от иной приносящей доход деятельности учреждений местного бюджета.

3 Сведения об участниках аукциона

1. ОАО «Россельхозбанк» — г.Москва, Гагаринский переулок д.3,. факт адрес г. Якутск ул. Курашова28/1, тел.факс: 4112-343-773

2. ОАО «Сбербанк России» — г. Москва, ул. Вавилова,19, факт. Адрес Якутск ул. Октябрьская, 17, тел.4112-42-06-25, факс 4112-39-34-64.

3 Начальная (максимальная) цена контракта (цена лота), в рублях — 0 руб. 00 копеек.

4 Участник, сделавший последнее предложение о цене контракта — ОАО «Россельхозбанк» на сумму 200 (двести) рублей 00 копеек.

5 Участник, сделавший предпоследнее предложение о цене контракта — отсутствует

6 Победитель аукциона: ОАО «Россельхозбанк», г.Москва, Гагаринский переулок д.3,. факт адрес г. Якутск ул.Курашова28/1, тел.факс: 4112-343-773

Протокол аукциона составлен в двух экземплярах, один из которых остается у заказчика.

Второй экземпляр протокола аукциона Заказчик в течение 3 дней со дня подписания передает победителю аукциона. Во время процедуры аукциона велась аудиозапись. Настоящий протокол аукциона будет опубликован в официальном печатном издании «Энсиэли» в течение пяти рабочих дней и будет размещен на официальном сайте http://www.goszakazyakutia.ru/ Настоящий Протокол подлежит хранению в течение трех лет с даты окончания проведения настоящего аукциона.

Аукцион завершен: 17 января 2011 года в 15ч. 15 мин. (время местное)

Председатель Единой комиссии: Слепцов Николай Владимирович, Чиркова Галина Никитична, Абрамова Ирина Кимовна

Секретарь Единой комиссии: Чирикова Октябрина Руслановна

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Продаю участок 15 сот. в центре Намцы, сруб 7х7 пристрой 3х3.
Тел. 89644204357

Строим срубы дома, дачи, гаража под ваш заказ.
Тел. 89644204357

Был утерян около магазина «Радуга» телефон Sony Ericsson Xperia. Прошу вернуть за вознаграждение.
Тел. 89142806667

Сдается или продается квартира в районе бывшего магазина «Чагылган».
Тел. 41-8-28, 89141052264

2004 с., үчүгэй туруктаах «Ока» массыына атыылыыбын (вишневай дьүһүннээх).
Тел. 89141060887, 89248727316

2003 с. бортовой УАЗ атыыланар.
Тел. 89248617129, дом. 25-9-11 (7 ч. киэһэ)

Куплю жилой дом.
тел.89247613135

Чох атыылыыбыт.
Тел. 89142738598

Считать недействительным утерянный гос. номер С 162 ЕУ, выданный на имя Петрова Виталия Степановича

Нуучча дуобатыгар Дуобат Баһылай кэриэһигэр ыытыллар улуустааҕы турнир

БАЛАҺЫАННЬАТА

I. Турнир сыала уонна соруга:

— В.Л. Еремеев —Дуобат Баһылай аатын үйэтитии;

— дуобатчыттар разрядтарын үрдэтии, толоруу;

— саҥа талааннары булуу.

II. Турнир буолар күнэ-дьыла

Турнир 2011 с. тохсунньу 29-30 күннэригэр ДЮСШ-ҕа буолар. Турнир кыттааччыларын регистрациялааһын тохсунньу 29 күнүгэр 9 ч. 10 ч. диэри ыытыллар. Турнир 10 ч. саҕаланар.

III. Турниры ыытыы усулуобуйата

Турнир 6 бөлөҕүнэн ыытыллар:

— II, III разрядтаах уонна разряда суох эр дьон уонна дьахталлар;

— 5-11 кыл. уолаттара, кыргыттара;

— 1-4 кыл. уолаттара, кыргыттара.

Турниры кыттааччы ахсааныттан көрөн ханнык системанан оонньотору судейскай коллегия быһаарар. Турнир 2003 сыллаах дуобат кодексатыгар олоҕуран ыытыллар. Партия бүтүөр диэри хас биирдии утарылаһааччыга 30 мүн. бэриллэр.

IV. Кыайыылаахтары быһаарыы

Күрэхтэһии кыайыылаахтарынан элбэх очкону ылан бастаабыттар бөлөхтөр кыайыылаахтарынан буолаллар. Очколар тэҥнэһиилэрин түбэлтэтигэр кыайыылаахтары быһаарыы:

1) Коэффициент ааҕыыта

2) Элбэх кыайыы

3) Утары оонньуу түмүгэ

V. Кыайыылаахтары наҕараадалаһын

Хас бөлөх аайы I-II-III миэстэлэри ылбыттар «Эҥсиэли» хаһыат редакциятын грамоталарынан, мэтээллэринэн, бириистэринэн бэлиэтэниэхтэрэ. Үчүгэй оонньууну көрдөрбүттэр спецбириистэри тутуохтара. Турнир усуноуһа хас биирдии кыттааччыттан: оҕолортон — 50 солк., улахан дьонтон — 100 солк.

Тэрийэр комиссия, «Эҥсиэли» хаһыат редакцията

ИДьУО иһитиннэрэр

ТЕЛЕФОННАРЫН СҮТЭРБИТТЭР

Тохсунньу 14 күнүгэр Аппааныга гр-ка Петрова Т.А. гр. В.В. Кутяркины быһаҕынан анньан өлөрбүт. Тохсунньу 16 күнүгэр Нам с. Колхознай уулусса5а гр-ка Стрекаловская Е.Д. өлүгэ көстүбүт, кини тохсунньу 3 күнүгэр сүппүтэ. Нэдиэлэ устата 5 киһи кырбаммыт. Тохсунньу 12 күнүгэр гимназия интернатын иитээччитэ биллэрбитинэн интернакка сааһын ситэ илик П.-ны кырбаан баран 20 солк. былдьаан ылбыттар. Барыта 3 уоруу тахсыбыт: тохсунньу 11 күнүгэр Хатырык оскуолатыгар сотовай телефон, тохсунньу 12 күнүгэр Модукка оскуола оҕото оскуолатаа5ы суумкатын сүтэрбит, онно 2 сотовай телефон баар эбит, тохсунньу 13 күнүгэр «Меркурий» ма5аһыы а гр. Кельбясов Н.С. эмиэ сотовай телефонун сүтэрбит. Тохсунньу 13 күнүгэр Нам а гр. Томашев П.П. итирик туруктаах сылдьан айдааны таһаарбыт, о5олору куттаабыт. Тохсунньу 13 күнүгэр Аппааныга чааһынай гараж умайбыт. Манна 1 киһи улахан эчэйии ылбыт. ГАИ 668 массыынаны бэрэбиэркэлээбит, 83 боротокуол толорбут, 2 итирик суоппар тутуллубут, стоянка5а 3 массыына турбут, 3 суол быһылаана тахсыбыт.

Намский филиал «Коммунтеплосбыт» ГУП ЖКХ РС(Я) доводит до сведения потребителей — граждан, что договор, заключенный на 2010 год на поставку коммунальных ресурсов и водоотведения собственникам жилья (нанимателям помещений) пролонгируется сроком на 1 год, и будет действовать в течение 2011 года.

Раздел 6 (условия расторжения договора) договора на поставку коммунальных ресурсов и водоотведения собственникам жилья (нанимателям помещений) в связи с несоответствием действующему законодательству считать недействительным с момента настоящего опубликования в газете.

Күндү о5обут, быраппыт, таайбыт
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
соһумардык олохтон туораабытын до5отторугар, табаарыстарыгар дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.
Ийэтэ, а5ата, убайдара, балта, быраата

Бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Елена Васильевна Ба5ардынова5а, дьиэ кэргэнигэр, чугас аймахтарыгар ийэлэрэ, эбээлэрэ, хос эбээлэрэ, үлэ, тыыл ветерана
ОХЛОПКОВА
Анна Михайловна
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
1 Хомустаах оскуолатын 1986 с. выпускниктара

Убаастыыр аймахтарбытыгар Татьяна Николаевна Оконешникова5а, Виктор Гаврильевич Кутяркиҥҥа, о5олоругар тапталлаах уоллара, бырааттара
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
хомолтолоохтук олохтон туораабытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Оконешниковтар, Сивцев В.П.

Күндүтүк саныыр эбээбитигэр, хос эбээбитигэр Кылатчанова Екатерина Леонтьевна5а, убайбытыгар, быраппытыгар Валериктаах Степа5а, балтыбытыгар Пашенька5а уонна бииргэ төрөөбүттэригэр таптыыр кыыһа, ийэлэрэ, балтылара, почта үлэһитэ, Нам улууһун олохтоо5о
СТРЕКАЛОВСКАЯ
Екатерина Дмитриевна
соһуччу күн сириттэн барбытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Намтан Сандулиннар, Андреевтар, 1 Хомустаахтан Колесовтар

Күндү дьоммутугар Татьяна Николаевна5а, Виктор Гаврильевича, убайдарыгар Виталийга, Юрийга, эдьиийигэр Виталина5а, балтыгар Таня5а тапталлаах уоллара, бырааттара, убайа
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
эдэр сааһыгар соһумардык күн сириттэн барбытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Игнатьевтар

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Решетникова Саргылана Дмитриевна5а бииргэ төрөөбүт таптыыр балта, почта үлэһитэ
СТРЕКАЛОВСКАЯ
Екатерина Дмитриевна
хомолтолоохтук суох буолбутунан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Нам орто оскуолатын 1982 с. бүтэрбит 10 «в» кылаас выпускниктара

Чугас дьоммутугар Татьяна Николаевна5а, Виктор Гаврильевичка, Виталийга, Юра5а, Виталина5а, Танюша5а тапталлаах уоллара, бырааттара, убайа
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
б.дь. тохсунньу 14 күнүгэр эдэр сааһыгар соһумардык, хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Гоголевтар, Жирковтар

Бииргэ үөрэнэр дьүөгэбитигэр Стрекаловская Паша5а уонна кини бииргэ төрөөбүттэригэр, эбээлэригэр, чугас аймахтарыгар ийэлэрэ, балтылара, кыыһа
СТРЕКАЛОВСКАЯ
Екатерина Дмитриевна
соһумардык күн сириттэн күрэммитинэн дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
10 «г» кылаас коллектива, кылаас салайааччылара Говорова М.Н., Сергучева А.Г.

«Хатыҥ Арыы нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, ветераннарын сэбиэтэ, общественноһа «Бочуот Знага» уордьан кавалерыгар, тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитигэр, «Норуот үөрэҕириитин туйгунугар» Кутяркин Виктор Гаврильевичка, педагогическай үлэ ветераныгар, ийэтигэр Оконешникова Татьяна Николаевна5а, бииргэ төрөөбүттэригэр таптыыр уоллара, бырааттара
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
соһумардык олохтон туораабытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.

Бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Стрекаловскай Валера5а, балтыгар, быраатыгар таптыыр ийэлэрэ
СТРЕКАЛОВСКАЯ
Екатерина Дмитриевна
хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Бииргэ үөрэммит оҕолоро, 2007 сыл выпуһа, кылаас салайааччыта

И.Е. Винокуров аатынан музей үлэһиттэрэ музей сэбиэдиссэйэ Кутяркин Виктор Гаврильевичка, кэргэнигэр Татьяна Николаевна5а, бииргэ төрөөбүттэригэр күндү уоллара, бырааттара
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
эдэр сааһыгар олохтон туораабытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.

Урут ыаллыы олорбут дьоммор Пронья5а уонна Саргыга тапталлаах балтылара, почта үлэһитэ
СТРЕКАЛОВСКАЯ
Екатерина Дмитриевна
бу орто дойдуттан соһуччу барбытынан дириҥ кутур5аммын тиэрдэбин.
Урукку ыалгыт М.Г. Федорова

Табаарыспытыгар Кутяркин Юрий Викторовичка бииргэ төрөөбүт быраата
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Табаарыстара

Таптыыр эһээбит, а5абыт, Хатырык с. олохтоо5о, үлэ, тыыл ветерана
СИДОРОВ
Григорий Павлович
уһун, ыарахан ыарыыттан б.дь. тохсунньу 16 күнүгэр өлбүтүн дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.
Оҕолоро, сиэннэрэ, кийиттэрэ, күтүөттэрэ

Күндү бииргэ үөрэммит до5орбут, Хатыҥ Арыы нэһилиэгин олохтоо5о
КУТЯРКИН
Виктор Викторович
хомолтолоохтук олохтон туораабытынан төрөппүттэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Хатыҥ Арыы орто оскуолатын 1992 с. выпуһа

Күүгүөппүтүгэр, сиэннэрбитигэр, о5олоругар эһээлэрэ, а5алара
СИДОРОВ
Григорий Павлович
өлбүтүнэн дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
Үөдэйтэн, Намтан Эверстовтар

Хатыҥ Арыы кырдьа5ас олохтоохторугар, ытыктабыллаах Виктор Гаврильевич, Татьяна Николаевна, Виталина, Виталий, Юрий Кутяркиннарга, сиэннэригэр күндү о5олоро, бырааттара, убайдара
ВИТЕК (БИИЧЭ)
күн сириттэн хомолтолоохтук туораабытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ уллэстэбит.
Намтан Геннадий Павлович, Павел Жирковтар

Дьокуускай лесничествотын, Намнаа5ы филиалын коллектива Нам лесхозуһун Хатырык учаастагар өр силларга үтүө суобастаахтык үлэлээбит тыыл, үлэ ветерана
СИДОРОВ
Григорий Павлович
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан о5олоругар, сиэннэригэр дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.

Выражаем глубокое соболезнование коллеге Кривошапкиной Галине Афанасьевне, ее близким по поводу кончины после тяжелой болезни горячо любимого мужа, отца, дедушки
КРИВОШАПКИНА
Ивана Константиновича.
Архипова Е.Е., Эверстова Н.В., Кузьмина М.Л.

Коллектив МОУ «Намская СОШ N 2» выражает глубокое соболезнование Обутовой Екатерине Максимовне, ее семье, всем родным и близким в связи с кончиной после тяжелой болезни любимого брата
ВИНОКУРОВА
Григория Максимовича.

Бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Кривошапкина Ульяна Константиновна5а, кыыһыгар Нөургуйаана5а, сиэннэригэр уонна бары аймахтарыгар үбайдара
КРИВОШАПКИН
Иван Константинович
ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутур5аммытын тиэрдэбит.
10 «а» кылаас, 1971 с.

Выражаем глубокое соболезнование нашей подруге Обутовой Екатерине Максимовне, всем близким и родным в связи со смертью после тяжелой болезни любимого брата, мужа, отца, дедушки, дяди
ВИНОКУРОВА
Григория Максимовича.
Скорбим вместе с вами
Нюргустана, Наталья, Изольда

КЭРИЭСТЭБИЛ

Тапталлаах кэргэним, а5абыт, эһээбит, хос эһээбит, сэрии, тыыл, үлэ ветерана, Нам улууһун бочуоттаах гражданина Эверстов Иван Петрович эмискэ ыалдьан олохтон туораабыта бу дьыл тохсунньу 20 күнүгэр биир сыпын туолар.

Иван Петрович Нам оройуонун Хатыҥ Арыы нэһилиэгин «Тирбэх» учаастагар ахсыннары 5 күнүгэр 1927 с. төрөөбүтэ. Ийэтэ Мария Николаевна, а5ата Петр Алексеевич Эверстовтар 1930 сыллаахтан колхозка киирэннэр, кини дьонун кытта тэҥнэ колхоз араас үлэтигэр кыра саа5ыттан буспута-хаппыта, сэрии сылларын кы5ыл5атын этинэн-хаанынан билбитэ. Сэрии сылларыгар Нам оскуолатын 7 кылаа5ын бүтэрэн колхозка суотчутунан, наспо5а бухгалтерынан үлэлээбитинэн барбыта.

1945 с. бэс ыйыгар 18 саа5ын ситэ илигинэ тылланан туран сэриигэ аттаммыта. Илиҥҥи фроҥҥа түбэ5эн японскай милитаристары кыттасэриигэ кыттыбыта. Монголиянан, Кытайынан, Кореянан алта сылтан ордук саллаат шинелин кэтэн баран, 1951 с. атырдьах ыйыгар дойдутугар этэҥнэ эргиллэн кэлбитэ. Олкэлэн 1953 с. Дьокуускай куораттаа5ы потребкооперация оскуолатын бүтэрэн 27 сыл устата бухгалтерынан, ревизорунан, старшай ревизорунан үлэлээн үлэтэ сыаналанан коммунистическай үлэ ударнига, советскай эргиэн туйгуна бэлиэлэринэн, араас таһымнаах бочуотунай грамоталарынан на5араадаламмыта. Онтон салпыы 1976 сыллаахтан оройуоннаа5ы быткомбинакка 30-ча сыл үтүө суобастаахтык үлэлээн бар дьон хай5алын, махталын ылбыта.

Биһиги а5абыт, эһээбит үлэтигэр да, дьиэтигэр-уотугар да лоп-бааччы, дуоспуруннаах, дьоҥҥо-сэргэ5э, биһиэхэ олус бол5омтолоох сыһыаннаах, үтүө-сэмэй киһи этэ. Дьокуускай куоракка үөрэнэ сылдьан 1953 с. бииргэ үөрэммит Чурапчы кыыһын Варвара Дмитриевнаны көрсөн ыал буолан 57 сыл устата өйөһөн-өйдөһөн, ыалдэтэн Нам улууһун биир тарбахха баттанар ытык-мааны ыала дэппиттэрэ. Кини биһиги ийэбитинээн, Варвара Дмитриевналыын, 5 уол о5ону төрөтөн, иитэн, үөрэтэн норуот хаһаайыстыбатын араас сапаларыгар таһаарыылаахтык үлэлии-хамсыы сылдьаллар, бэйэлэрэ ытык-мааны ыаллар, Иван Петровичка 14 сиэни, 2 хос сиэни бэлэхтэ5эбиттэрэ. Кини сиэннэригэр элэккэй сыһыаннаа5а, элбэххэ үөрэтэ-такайа сылдьара.

А5абыт, эһээбит, хос эһээбит дьоҥҥосэргэ5э элэккэй сыһыаннаа5а, олус ыалдьытымсах, үөрүнньэҥ, алама5ай, киһилии сиэрдээх майгылаа5а. Ийэбитин кытта үйэ аҥаруттан ордук кэмҥэ олорон, бизс о5ону төрөтөн улаатыннаран, киһи оҥорон, сиэннэрин көрсөн бу орто дойдуга кэлбит аналларын томточчу толорон Нам улууһугар «Ыһык ыал» аатын ылыахтарын ылбыттара.

Истиҥник саныыр кэргэним, а5абыт, эһээбит, хос эһээбит олорон ааспыт оло5о, үлэ5э үтүө суобастаах сыһыана, киһи быһыытынан кэрэтэ биһиэхэ холобур буолаллар. О5олоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ кини оло5ун салҕаан, үлэлэринэн-хамнастарынан кини аатын аттата туруохтара. Күндү киһибит сырдык мөссүөнүн хаһан да умнуохпут су5а.

Кэргэнэ, уолаттара, кийиттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, аймахтара

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496**; ; бухгалтерия — **41141**; факс — **41141**; редакционнай- издательскай ситим —**41332**

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственнай учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №19-0428.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйы . Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.**

***“ЭҢСИЭЛИ”* - Нам улууһун хаһыата.**
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат РИС талылынна, та ылынна уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт.лист
Көҥүл сыананан атыыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2022
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 18.01.2011 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 18.01.2011 с.